Maandag 7 October 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4929

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Getuigen á Décharge worden door Communistische rechtbank niet gehoord

Pauselijk „Aide Mémoire" komt met feiten over Joegoslaië

Nonstop-vlucht over top der aarde volbracht

Nonstop-vergaderingen in Parijs begonnen

PAUS KOMT MET DOCUMENTEN.

Zijne Heiligheid Paus Pius XII hield te Castel Gandolfo een rede voor de Heilige Rota — hoge kerkelijke rechtbank — waarbij de Heilige Vader formeel de beschuldigingen aan het adres van Aartsbisschop Stepinac voor oorlogsmisdaden en dwangbekeringen afwees. De Paus noemde de rechtzaak ‚treurig' en zeide kennis te hebben genomen van de beschuldigingen van dwangbekeringen, welke de Aartsbisschop goedgekeurd zou hebben. „Wij hebben het recht en de plicht zulk een valse beschuldiging af te wijzen", ten bewijze hiervan citeerde de Paus uit de „Aide mémoire" van het Staatssecretariaat, waaruit bleek dat de Joegoslavische Legatie bij de Heilige Stoel op 25 januari 1942 een nota had gezonden, om te vragen hoeveel bekeringen van Croatische andersdenkenden naar het katholieke geloof in Joegoslavië hadden plaats gevonden. In deze nota wordt uitdrukkelijk gezegd, dat noch de Heilige Stoel noch het katholieke episcopaat in Croatië enig deel hebben in deze bekeringen.

In zijn antwoord had de Heilige Stoel erop gewezen, dat een bekering het gevolg van een omwenteling der ziel en niet van actie van buitenaf is. De ziel moet de waarheden, zoals die door de Katholieke Kerk geleerd worden, gaan aanhangen. Bijgevolg kan het feit, dat plotseling grote aantallen Croatische andersdenkenden om opneming in de Kerk vragen het Croatische episcopaat nimmer ernstig hebben bezig gehouden. Een bisschoppelijk comité, indertijd opgericht om de vragen van de Joegoslavische legatie te onderzoeken, had er een onderzoek naar ingesteld, dat alle bekeringen, die zich hadden voorgedaan het gevolg waren geweest van overtuiging en niet van dwang, kortom in overeenstemming met de katholieke leer. De Heilige Stoel, aldus de Paus, houdt niet op te wijzen op de nauwgezette naleving van de canonieke voorschriften en richtlijnen, welke te dezer zake werden gegeven.

Deze uiteenzetting omtrent het proces tegen Mgr. Stepinac vormde niet anders dan een voorbeeld in de rede des Pausen, die in zijn toespraak de verschillen tussen burgerlijke en kerkelijke rechtspraak behanderde.

De Paus merkte op, dat als het waar is, dat de kerkelijke hoven in het verleden wellicht de juiste grenzen hebben getrokken in hun verdediging van het geloof, het even waar is in het heden, dat het menselijk geweten in dit opzicht een buitengewone ongevoeligheid en onverschilligheid verraadt. Het veelvuldige contact tussen verschillende godsdiensten binnen de grenzen van één staat heeft de burgerlijke hoven ertoe gebracht het beginsel van verdraagzaamheid en gewetensvrijheid te volgen. Zo is er een politieke burgerlijke en maatschappelijke verdraagzaamheid jegens de aanhangers van andere geloofsinrichtingen, welke onder zulke omstandigheden zelfs voor katholieken morele plicht is.

Hier hechtte de Paus een passage in over de vrijwilligheid van bekeringen, hetwelk kerkelijk recht is geworden door de woorden van Leo XIII in zijn „Immortale Dei". Het verhaal van de Joegoslavische dwangbekeringen volgde hier als voorbeeld op.

Elders in Zijn toespraak gispte de Paus fel het moderne streven om elke idee aan het bovennatuurlijke en goddelijke openbaring uit te bannen, zodat alles wordt toegeschreven aan de menselijke rede, die dan zelfs in staat geacht wordt om de wereld volkomen te begrijpen. Aan de menselijke rede alléén wordt dan toegeschreven het voorrecht om het gehele leven te beheersen (Castel Gandolfo, (AP) 6.10).

HET PROCES IN ZAGREB.

Getuigen à décharge komen niet aan het woord.

Toen tachtig getuigen à charge hun getuigenis hadden uitgesproken tegen Aartsbisschop Aloysisus Stepinac, betwistte de officier van justitie het recht der getuigen à décharge om te spreken. De officier zeide, dat hij toch wel wist wie het waren en dat „fascisten in dit land geen getuigen mogen zijn". De aard van hoogverraad was — aldus de officier — al voldoende vastgesteld door de werkzaamheden van de Ustasji en het getuigenis dat voorhanden was gesteld wees op de misdaden door de Ustasji begaan. Nu is bij het getuigenverhoor wel niet gebleken dat de aartsbisschop zelf rechtsstreeks aan de misdaden deel had, maar het gaat er om het accoord tussen den Aartsbisschop en de Ustasji's aan te tonen.

Ivo Politeo, de advocaat van den aartsbisschop, zeide, dat het een schande zou zijn alleen de getuigen à charge te horen. Politeo hee,ft een 35-jarige practijk als advocaat in Zagreb en wees erop dat er oppositie bestond tussen Pavelic en den aartsbisschop, omdat Pavelic zich verbonden had aan een politieke richting, die in strijd was met de opvatting van Mgr. Stepinac. Het publiek lachte, toen Politeo opmerkte, dat de zaken heel anders zouden staan, als het alleen om Mgr. Stepinac ging. Dat het publiek zo lacht, aldus Politeo, is het bewijs ervan dat het in de veronderstelling verkeert welke de dagbladpers hier gekweekt heeft, toen zij begonnen is den Aartsbisschop zwart te maken. Men publiceerde caricaturen waar Stepinac opstaat tezamen met terroristische nazies en fascisten. Politeo wees erop, hoe de enige verdedigingsrede welke Mgr. Stepinac had uitgesproken in geen enkel dagblad was verslagen (Zagreb, (AP).

NOG EEN BISSCHOP VAN ZAGREB?

In de „Groene" troffen wij het volgende bericht aan, hetwelk uit de „Daily Herald" van Londen is overgenomen:

„De enige geestelijke op de vredesconferentie behoort tot maarschalk Tito's delegatie. Het is Mgr. Dr. Ritig, de 73-jarige bisschop van Zagreb. „Ik ben Katholiek en partisaan", vertelde hij mij. Het bewijs, zo zeide hij, dat er geen breuk is tussen hem en het Vaticaan, is het feit, dat hij nog altijd bisschop is. Maar ook zei hij, dat hij het als zijn taak beschouwde den Paus een goed denkbeeld te geven van het nieuwe Joegoslavië. Mgr. Ritig is Minister zonder portefeuille in de Croatische regering (Joegoslavië is immers een federatie van autonome landen). Hij sloot zich in 1943 bij de partisanen aan en zijn redevoeringen hadden veel invloed op de beweging".

[Wij tekenen hierbij aan, dat in het Pauselijk Jaarboek tot en met de editie van 1945 geen enkele bisschop van de naam Ritig voorkomt. Mgr. Stepinac heeft in Zagreb twee hulpbisschoppen nevens zich Mgr. Salis-Sewis en Mgr. Lach. De uitlating van Bisschop Ritig, dat „hij nog altijd bisschop is" doet vreemd aan: eenmaal bisschop blijft men het, maar om allerlei redenen (gezondheid, wangedrag e.d.) kan men van zijn jurisdictie over een diocees vervallen verklaard worden. In dit geval blijft het Pauselijk Jaarboek hun naam noemen op een andere plaats; ook daar komt geen Ritig voor — Redactie Amigoe].

VLUCHT OVER TOP DER AARDE.

Een Noordamerikaans Superfort heeft de vlucht via de magnetische noordpool (zonder landing) naar Cairo voltooid. Er zat nog niet voldoende benzine in de tanks om de bodem te bedekken toen het toestel landde. Het was een ruk van ongeveer 15.000 km., die 39 uur en 35 minuten duurde nadat men in Honolulu was opgestegen (Caïro, (AP) 6.10).

GAAT VRIENDEN GROETEN.

Schacht heeft Neurenberg thans verlaten en is op vrienden bezoek in de buurt van Stutgart. Fritzsche zit nog bij vrienden in Neurenberg en Von Papen verkiest de kerker nog immer boven de vrijheid. Hij zit te wachten op een vergunning de Britse zone binnen te mogen om naar zijn huis in Stockhausen (Ruhr-dal) te gaan (Neurenberg, (AP), 7.10).

STERFT LIEVER.

Groot-admiraal Erich Räder, bouwer van de Duitse vloot en een van de drie die tot levenslan gveroordeeld werden te Neurenberg, heeft een verzoek gericht tot de Geallieerde Toezicht raad om liever gefusilleerd te worden. Räder zeide, dat hij verandering van vonnis vroeg niet omdat hij zich schuldig achtte, maar in verband met zijn leeftijd (70) en zijn gezondheidstoestand. Gevangenisstraf zou toch niet lang duren, aldus Räder (Neurenberg, (AP) 7.10).

WEET VAN NIETS.

Geruchten welke in Neurenberg de ronde deden, als zou de Paus gratie hebben gevraagd voor Hans Frank, worden ontkend op het secretariaat van de Geallieerde Toezichtraad. Wij weten niets van zulk een verzoek, zeide men (Neurenberg, (AP) 6.10).

ZWEEDSE PREMIER GESTORVEN.

Albin Hansson, de 61-jarige premier van Zweden, is op weg na afloop ener vergadering plot-

WIJLEN HANSSON.

seling overleden. Hartaanval dan wel bloeduitstorting in de hersenen worden als doodsoorzaken genoemd. Hansson is premier sedert 1936 en voorzitter van de Zweedse Sociaal-Democratische Partij sedert 1925 (Stockholm, (AP) 6.10).

Jongeman bij Westpunt verdronken

Noordamerikaanse duikboten en Nederlands oorlogsschip op Curacao verwacht

JONGEMAN VERONGELUKT.

Gisteren omstreeks 10 uur 's morgens is de achttienjarige jongeman Emilto Grotestand op Westpunt verongelukt.

Emilto, die afkomstig was van Jan Boos, was met een groepje vrienden en vriendinnen gaan picniccen. Naar men zegt wist hij niet goed te zwemmen, doch sprong hij niettemin van een rots in zee. Onmiddelijk verdween hij in de diepte, hetgeen doet vermoeden dat hij een hartverlamming gehad heeft.

Een half uur later werd zijn lijk opgevist. Als gevolg van het onderzoek ter plaatse kon het lijk eerst in de late namiddag naar de stad worden vervoerd.

NOORDAMERIKAANSE DUIKBOTEN OP KOMST.

Naar wij vernemen zal Curaçao over enkele dagen worden bezocht door enkele Noordamerikaanse duikboten.

DE „VAN SPEYK" KOMT.

Naar wij officieus vernemen is het Nederlandse oorlogsschip „Van Speyk" uit Nederland vertrokken met bestemming naar Curaçao. Di schip is iets kleiner dan de „Van Kinsbergen" en dient als artillerie-intructieschip.

De juiste datum van aankomst is nog niet bekend.

REIS VAN MGR. VERRIET.

De Apostolisch Vicarius van Curaçao, Mgr. Petrus I. Verriet O.P., heeft in Nederland de steden Schijndel, Tilburg, Breda, Ginneken, Roozendaal en Baarle-Nassau bezocht om er besprekingen te voeren. Ook bezocht Zijne Hoogwaardige Excellentie de school voor sociaal werk te Gorssel. Binnenkort zal Hij een bezoek van twee weken aan België brengen. In November gaat de Apostolisch Vicarius dan naar Rome.

K.S.C.

Mobilia — Dosko 1 — 1.
K.S.C. — Johan Maurits 7 — 0.
Portugezen — De Ster 2 — 3.

CURAÇAO WINT EERSTE TENNISWEDSTRIJDEN.

In het internationaal tennistournooi heeft Curaçao reeds een belangrijke voorsprong. Zaterdagmiddag won Alex Jesurun van Curaçao het van Jamaica's George Williams met 6—4, 6—2, 4—6, 7—5. De grote fout van Williams scheen vooral het gebrek aan snelheid te zijn, hoewel hij een goede kijk op het spel heeft.

Zondag won Norman M. Chumaceiro, de Curaçaose kampioen, het van Francisco Morales van Venezuela met 6—0, 6—1, 6—1. De strijd was spoedig afgelopen, gezien Chumaceiro's overwicht. Morales maakte de indruk van niet in vorm te zijn.

Hierna werd nog een demonstratie gegeven waarbij de amaicanen George Williams en Eddy Aris uitkwamen tegen Frank de Castro van Curaçao en Carlos Lopez vn Venezuela. De beide sets die gespeeld werden, waren voor de aJamaicanen.

Er was veel belangstelling voor deze wedstrijden, vooral voor die van Zondag.

Morgen komt Eddy Aris van Jamaica uit tegen Oscar Salas van Curaçao.

Aris is een der beste spelers van Jamaica. Hij verloor in de semi-finale van den Jamaicaansen kampioen.

Woensdag vind een speciale demonstratiewedstrijd plaats tussen den Jamaicaan George Williams en den Curacaoenaar Ilfredo A. Regales.

Zaterdag en Zondag aanstaande krijgt men dan enkele interessante dubbelwedstrijden waarin de verschillende ploegen die aan het tournooi deelnemen, tegen elkaar zullen uitkomen.

STICHTING VOOR GEBREKKIGE KINDEREN.

Sinds enige tijd had het Wit Gele Kruis de zorg voor gebrekkige kinderen op zich genomen door een tehuis voor hen in te richten op Habaai. Deze afdeling van het Wit Gele Kruis werd op 25 September jl. gemaakt tot een afzonderlijke stichting, genaamd „Moeder van Altijddurende Bijstand", waarvan het dagelijks bestuur als volgt is samengesteld: A.W.A. Lendering, Voorzitter; Albert van de Laarschot (broeder van den kapitein), Secretaris; en Luis de Lannoy, Penningmeester.

het nieuws van vandaag

Sprekend bij gelegenheid van de opening der Heilige Rota bracht de Heilige Vader midden in Zijn toespraak een voorbeeld ter sprake. Maar dit voorbeeld, dat alleen ter illustratie in de pauselijke redevoering was ingelast en ogenschijnlijk met het behandelde onderwerp — het verschil tussen burgerlijk en kerkelijk recht — weinig of niets te maken had, werd het punt dat door de nieuwsbureaux werd rondgeseind. De kranten drukten het af, Radio's weidden uit over dit simpele voorbeeld, waarmede de Paus de quaestie, die in Zagreb aanhangig is gesteld, plaatste op het niveau waar zij behoort.

In een wereld, die in onzekerheid dobbert en raast om het natuurlijk belachelijke feit, dat de communisten van Tito getuigen à décharge niet toelaat, is daar het pauselijk woord, dat doet weten: wij wijzen de valse beschuldiging af. De oorlogsmisdaden in de eerste plaats — zelfs de officier van justitie moest vandaag toegeven dat Stepinac' misdaad niet zozeer bestond in het zelf gepleegd hebben van misdaden, dan wel in zijn verbondenheid met de Ustasji die zulks wel deden. De dwangbekeringen in de tweede plaats — en de Paus citeerde uit de briefwisseling welke Zijn secretariaat in 1942 met Joegoslavië had gevoerd en waarbij de Joegoslavische autoriteiten erkend hadden, dat de bekeringen niet onder dwang plaats vonden.

Wel mag nu de wereld razen, men behoeft nimmer iets van recht gehoord te hebben om te beseffen, dat die rechtbank zwak staat, welke alleen getuigen oproept die in het nadeel van een verdachte spreken, maar die aan alle anderen het zwijgen oplegt, „omdat we wel weten wie het zijn: het zijn toch fascisten".

Intussen heeft Tito — wiens vermeende Croatische nationaliteit betwijfeld wordt en die aangezien wordt voor een gewonen Russischen (marionetten) officier — nu een Brits vliegtuig doen landen. Hij doet zijn naam eer aan, want of hij nu Joegoslaaf of Rus is, hij noemde zich Tito naar de beginletters van de „Trajna Internationalna Teroristicka Organizacia" (Geheime Internationale Terroristen Organisatie), en terreur is zijn kracht.

Deze man maakte zich tot rechter, nadat hij eerst een Noordamerikaans vliegtuig had neergeschoten en nu weer een Brits gedwongen heeft te landen. Zijn aangenomen naam, die met terreur te maken heeft, is een schrikbeeld voor de wereld, waar het ook anders, rustiger kan. Albin Hansson, die tien jaar aaneen premier van rustig Zweden was, is gestorven. Welk een zegen een stabielbewind is voor een land, behoeft hier niet te worden betoogd, waar het Rood-Wit-Blauw het symbool van orde, rust en welvaart is.

Tourisme Conferentie I

Voorbereiding en Opening

Voorzitter Taussig houdt een magistrale rede

door

IS. BLOCH.

Een puike vertegenwoordiging.

Het grote Hotel St. George gelegen aan de overzijde van de Hudson-rivier in Brooklyn, een der grootste Hotels van de Metropolis, is slechts op enkele minuten afstand van de ondergrondse spoorweg, welke dit stadsdeel met het nog drukkere en woeliger Manhattan verbindt. Dit Hotel staat op het ogenblik in het middelpunt der belangstelling van radio en pers in verband met het belangrijke Congres voor Toerisme in het Caraïbische gebied, hetwelk op 30 September met een plenaire zitting in Waldorf Astoria door den voorzitter van de Caraïbische commissie den Heer Charles W. Taussig, werd geopend.

VERSLAGGEVER BLOCH
„De cost gaet voor de baet ut".

Onmiddellijk na aankomst te New York toog uw verslaggever naar het Hotel St. George waar hij reeds de Heren H. E. Kiès en C. H. G. Eman (shon Keesie) die tijdens de duur der Conferentie in het St. George Hotel woonachtig zijn, aantrof.

De Heer H. E. Kiès vertegenwoordigt Curaçao en Suriname, terwijl de heer C. H. G. Eman aan hem is toegevoegd als adviseur voor Aruba. Tot goed begrip diene, dat in de Caraïbische commissie de navolgende Moederlandse Regeringen, namelijk de Verenigde Staten van Noord-Amerika, het Verenigd Koninkrijk Frankrijk en Nederland, vertegenwoordigd zijn.

De Nederlandse sectie bestaat uit de Heren Prof. J. C. Kielstra vroeger Gouverneur van Suriname, thans Harer Majesteits Gezant te Mexico, alsmede de Heer Ir. L.A.H. Peters die aan de Nederlandse Ambassade te Washington verbonden is en reeds jaren lang in de Verenigde Staten woonachtig is. Daar de Heer Peters eerst Woensdag uit Nederland zou komen, nam de Heer E. L. C. Schiff, secretaris aan Harer Majesteits Ambassade te Washington diens functie waar.

Uit de gesprekken, welke ik met de Heren Kiès en Eman, daags vóór de conferentie reeds had, bleek het mij dat met hen een goede keuze is gedaan.

Grote plannen voor Aruba.

Zij zijn de ware vertegenwoordigers voor onze eilanden en zowel Kiès als Eman zullen ter conferentie hun plannen ten aanzien van de „touristen-industrie" in het Caraïbische gebied in het algemeen en Curaçao en Aruba in het biezonder op klare en duidelijke wijze uiteenzetten. De Heer Kiès, onze oud-stadgenoot die Curaçao sinds jaren door en door kent, is een expert op het gebied van transport en tourisme en de Heer Eman, van ons zustereiland Aruba, die hier in de Verenigde Staten een speciale studie heeft gemaakt van het tourisme in het belang van Aruba, heeft reeds grote plannen voor Aruba, welke plannen t.z.t zeker verwezenlijkt kunnen worden.

Hoewel ik niet op de besprekingen van de conferentie wil vooruitlopen, kan ik u nu reeds zeggen dat propaganda zowel in binnen- als buitenland een eerste noodzaak is en ten aanzien van ons Gebiedsdeel, dus alle eilanden tezamen, nu reeds de nodige maatregelen dienen te worden om de te verwachten stroom van touristen te kunnen opvangen.

Zulks is geen utopie maar werkelijkheid en ieder land in het Caraïbische gebied op deze Conferentie vertegenwoordigd zal hier zeker rekening mee dienen te houden.

Autoriteiten, hotelbedrijf, de handel in het algemeen en vooral het publiek, de bevolking in eigen land kunnen aan de verwezenlijking van deze plannen medewerken.

Geeft den touristen faciliteiten, behoorlijke accomodatie, comfort en een groots opgezette propaganda, laten wij niet beangst zijn het daarvoor benodigde kapitaal te investeren „De cost gaet voor de baet uit".

En wanneer de gedelegeerden ter conferentie Kiès en Eman de medewerking krijgen van Gouvernement en bevolking in zijngeheel dan is er een mooie toekomst voor onze eilanden weggelegd.

De officiële opening.

Maandag 30 September is de Caraïbische Tourisme Conferentie op officiële wijze door den Heer Charles W. Taussig, Voorzitter van de Amerikaanse sectie van de Caraïbische Commissie, in het Waldorf Astoria Hotel geopend.

Alvorens de officiële openingsplechtigheid in het „Waldorf Astoria" plaats vond, kwamen de vertegenwoordigers van de deelnemende landen, gedelegeerden en Pers in het St. George Hotel tezamen om zich daar te laten registreren.

De 26e, 27e en 28e verdieping van dit enorm grote hotel zijn ter beschikking van de deelnemers aan de Conferentie. De 26e verdieping is voor de Koningin der Aarde, de Pers, gereserveerd en daar staan secretarissen, stenotypisten en ander kantoorpersoneel de Persvertegenwoordigers ten dienste.

Daar er namelijk zestien territoires en landen vertegenwoordigd zijn worden er verschillende talen gesproken.

De volgende territoires en landen hebben hun afgevaardigden gezonden: Barbados, Brits Guyana, Cuba, Curaçao, Dominicaanse Republiek, Guadeloupe, Haïti, Jamaica, Leewards eilanden, Martinique, Puerto Rico, Suriname, Trinidad, Virginia eilanden en de Windwards eilanden. Voor wat de Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk en Nederland betreft, dus van hun overzeese bezittingen.

De Heer C. L. Simering, met zijn staf, secretaris van de Caraïbische Commissie is ambtshalve als secretaris aan de Caraïbische Tourisme Conferentie toegevoegd.

De opening van de Conferentie werd voorafgegaan door een cocktail-party gevolgd door een lunch waaraan door vele honderden personen, allen betrokken bij het tourisme, zoals directeuren van reisbureaux, vervoer en transport-ondernemingen, de grote Amerikaanse en Europese rederijen, luchtvaart-ondernemingen, werd deelgenomen.

Aneta en Knickerbocker Weekly waren respectievelijk vertegenwoordigd door de Heren Frits van de- Molen en W. Lancaster.

Ook was de Netherlands Guiana League vertegenwoordigd door den Heer R. Nassy, broer van onzen stadsgenoot Dr. Percy Nassy.

Onmiddellijk na de lunch vond de eigenlijke opening plaats, de „First Plenary Session", waarbij de Heer Charles W. Taussig ongeveer de volgende rede uitsprak:

De rede van Taussig.

Op verzoek van de Caraïbische Commissie heet ik den gedelegeerden, adviseurs en gasten welkom. Deze Tourisme-Conferentie komt heden samen als gevolg van de gehouden besprekingen en gedane suggesties op de Westindische conferentie, gehouden te St. Thomas in het vroege voorjaar.

In Maart 1942 besloten de Verenigde Staten en Engeland te trachten de levensvoorwaarden in vele landen in het Caraïbische gebied te verbeteren als gevolg waarvan de Anglo-American Commission (inmiddels herdoopt in Caraïbische Commissie) werd opgericht. Hoewel oorspronkelijk in de bedoeling lag voornamelijk de gebieden welke de Verenigde Staten toebehoren te helpen, kwam men al spoedig tot de ontdekking, dat problemen van sociaal-economische aard, samenwerking met andere landen in het Caraïbische gebied noodzakelijk en onvermijdelijk werd geacht.

Frankrijk en Nederland werden door de commissie aangezocht om aan de hierbovengenoemde plannen mede te werken, waartoe zij onmiddellijk bereid waren en kreeg de Anglo-American Commission nu de juistere benaming „Caraïbische Commissie".

Een van de voornaamste oorzaken van armoede en economisch verval in enkele landen van het Caraïbische gebied vindt zijn oorzaak hierin, dat deze landen afhankelijk zijn van hun oogst, voornamelijk suiker en de Caraïbische commissie zocht naar een oplossing om deze landen meer onafhankelijk te maken. De oplossing lag voor de hand. Bevordering van het tourisme.

Het gehele Caraïbische gebied leent zich uitstekend voor tourisme en statistieken bewijzen, dat een goed opgezette touristen-industrie, hoewel niet vervangbaar door de suiker-industrie in de desbetreffende landen, zeker deze belangrijke bron van inkomsten wellicht overvleugelt.

Om dit te bewijzen noemde de Heer Taussig enige belangrijke cijfers. In 1937 importeerden de Verenigde Staten alleen uit West Indië voor 125 millioen dollar aan suiker, in hetzelfde jaar besteedden de Noordamerikaanse touristen gezamenlijk een bedrag van vierhonderd millioen dollar aan reizen naar het buitenland. Het is duidelijk, dat het Caraïbische gebied slechts een klein aandeel daarvan kreeg.

Deze cijfers geven slechts een indruk van het geheel en hoezeer — zeker op dit ogenblik — reizen naar Europa nog moeilijk is, kan het Caraïbische gebied in zijn geheel daarvan mede profiteren. Er is volgens den Heer Taussig geen gebied op de wereld waar de tourist een grotere attractie kan vinden dan in het Caraïbische gebied met zijn onveranderlijk heerlijke klimaat, bergen en zee sport, plaatsen van historische en monumentale betekenis en vele voor den tourist aantrekkelijke biezonderheden als folklore enz. Er zijn evenwel enige obstakels, welke het bereizen dezer gebieden niet altijd even aangenaam maken en wel, onvoldoende transportmogelijkheden, onvoldoende hotel-accomodatie en onvoldoende propaganda.

Maar het is de quaestie van de kip en het ei. Wat moeten wij doen? vraagt de Heer Taussig; zorgen voor behoorlijk transport, hotel-accomodatie enz., en als er inderdaad behoorlijk vervoer komt en geen hotel-accomodatie of vice versa, wat dan!

En nu is het doel dezer conferentie al deze problemen nader onder de loupe te nemen en te trachten of de respectieve landen in het Caraïbische gebied zelve problemen kunnen en voorval willen oplossen, voorwaar een schone taak.

De Caraïbische Commissie wil aan deze conferentie haar volle medewerking schenken; het zijn echter de afgevaardigden, die de belangen hunner respectieve landen dienen te behartigen en na afloop dezer conferentie met vast omlijnde plannen bij hun Gouvernement dienen te komen voor de uiteindelijke beslissing. De economische voordelen van een behoorlijke touristen-industrie zijn nog niet te voorzien, maar liggen voor de hand.

De Caraïbische commissie ziet niet alleen de economische vooruitgang, maar haar taak is ook de sociale vooruitgang te bevorderen. Eén ding is vooral noodzakelijk, een systeem van opleiding van de eigen mensen, die t.z.t. in het touristenbedrijf werkzaam zullen zijn, het geven van „service." Behoorlijke hotels, behoorlijke voeding, waarvoor een cellunaire opleiding onontbeerlijk is. Gelegenheid tot vermaak, vissen, zwemmen, plaatselijke kunst en al wat een tourist maar kan interesseren.

Er is veel en mooi werk te doen en laten wij daarmede beginnen.

Na een „welkom" namens het Noordamerikaanse Gouvernement, besloot de Heer Taussig zijn zo ook voor ons belangrijke openingstoespraak.

Na den Heer Taussig sprak vervolgens de Heer Henri Ingrand, Commissie-Generaal voor het Tourisme in Frankrijk en enkele andere personen, welke alle de „bevordering van het Tourisme beogen".

Hiermede was de openingsplechtigheid ten einde. In een mijner volgende verslagen hoop ik u nog wat meer van de Caraïbische Commissie te vertellen, alsook van het ontstaan van de Westindische Commissie en de Caribbean Tourist Development Association.

NIEUWS van OVERAL

CORDELL HULL IETS BETER.

In het Marine-Hospitaal te Washington deelde men aan de Associated Press hedenmorgen mede, dat Cordell Hulls toestand iets vooruit gaat. Hij heeft een rustige Zondag gehad (Washington. (AP), 7.10).

KONING NAAR THESSALONIKI.

Zijne Majesteit de Koning der Hellenen zal 28 October naar Thessaloniki reizen teneinde de herdenking van de bevrijding der stad op de Turken in 1912 bij te wonen, (Athene, (AP), 7.10).

RAF-TOESTEL GENOOPT TOT LANDEN.

„Il Tempo" te Taranto (Italië) meldt dat een Raf-vliegtuig genoopt werd te landen door een Joegoslavisch toestel.
Het incident vond plaats bij Nisj op Vrijdag.

Gisteren is het Raf- toestel in Taranto aangekomen. De vlieger vertelde, hoe hij op weg van Boekerest naar Beograd een Joegoslavisch toestel tegenkwam, dat hem beduidde te landen. Volgens zijn instructies moest de Rafvlieger aan dergelijke opdrachten voldoen en hij streek neer bij Nisj, waar hij twee dagen vast gehouden werd.

Het Joegoslavische toestel was vermoedelijk van Russische makelij.

Alle vluchten door de Raf over Joegoslavië zijn tijdelijk stop gezet. (Rome, (AP), 7.10).

NOORDAMERIKAAN GEARRESTEERD.

Vertraagd telegram van 4 October: Robert Burnup, een Noordamerikaans bouwkundig ingenieur, die met de Unnrra in Joegoslavië arbeidt, werd op 27 September op grond van verspieding in hechtenis gesteld. Op 4 October kwam hij op vrije voeten. Men zegt, dat Burnup gegevens verzamelde inzake het Joegoslavische leger. Hij moet terstond naar de Verenigde Staten vertrekken; datum nog onbekend (Beograd, (AP), 7.10).

JOEGOSLAVEN NAAR CAUCASUS.

Volgens Tass is op uitnodiging der Russische regering een Joegoslavische afvaardiging uit Bosnië in de Caucasus aangekomen om de collectieve boerderijen en de houtvesterij te bestuderen. De afvaardiging staat onder leiding van Vlado Shegert, minister van landbouw of houtvesterij in Bosnië (Moskou, (AP), 7.10).

FLORIDA BEDREIGD.

Bewesten Cuba is een stormcentrum onstaan, dat Florida ernstig bedreigt. Bewoners van de kust en de eilandenreeks die zich hiervoor uitstrekt, stromen het land in om een onderdak te zoeken. De Pan-American heeft haer vluchten naar Guatemala, Habana, Merida, Yucutan afgelast.
De dienst op Panama en Zuid-Amerika loopt normaal (Miami,

AUDITEUR-MILITAIR GEDOOD.

Uit Athene meldt de Associated Press, dat de auditeur-militair van de Krijgsraad in Thessaloniki Demetrius Kouphitsas, vannacht is doodgeschoten. De moord vond plaats op het plein midden in de stad (Athene, (AP).

Dankbetuiging.

Langs dezen weg betuigen wij onze hartgrondigen dank aan allen die blijken van belangstelling hebben betoond gedurende de ziekte en bij het overlijden van onzen geliefden echtgenoot, broeder en vader

ISIDOR A. WINKLAAR.

Namens de Familie,
VIRGILIO WINKLAAR.

Kamer van Koophandel en Nijverheid op Aruba.

Ter voldoening aan het bepaalde bij artikel 19 van het Kiesreglement voor de Kamers van Koophandel en Nijverheid P.B. 1944 No. 202 wordt hierbij bekend gemaakt dat het tijdperk voor de candidaatstelling voor de verkiezing van twee leden de Kamer ter vervulling van vacatures te ontstaan door periodieke aftreding der leden, waarvan kiesgerechtigden voor het grootbedrijf één lid en die voor het kleinbedrijf één lid kiezen door de Kamer overeenkomstig het bepaalde bij artikel 18 van voormeld Kiesreglement, vastgesteld is op vanaf den 2den tot en met den 15den November e.k., gedurende welk tijdperk dus de candidaatstelling kan geschieden.

Gedurende dit tijdperk van veertien dagen voor de candidaatstelling hiervoren genoemd kunnen ter Secretarie der Kamer op werkdagen van des voormiddags 9 uur tot 12 uur des middags candidaten worden opgegeven door indiening van een opgave onderteekend door tenminste vijftien kiezers die bevoegd zijn deel te nemen aan de verkiezing waarvoor de candidaatstelling geschiedt en vergezeld van een schriftelijke verklaring van den candidaat dat deze bereid is een candidatuur te aanvaarden.

Elke opgave mag slechts den naam van één candidaat bevatten.

De formulieren voor de opgave van candidaten en voor de schriftelijke verklaring zooals hierboven bedoeld zijn vanaf heden kostelooos voor kiezers verkrijgbaar ten bureele der Kamer.

De inlevering van de opgaven van candidaten geschiedt persoonlijk door een der onderteekenaars.

De Voorzitter.

Oranjestad, 1 October 1946.

WAPENBROEDERS.

Te midden van de grote menigte, die was samengestroomd om de plechtige overdracht van het monument te Oosterbeek mee te maken, leverden Nederlandse soldaten een treffend bewijs van de broederschap tussen het Nederlandse en het Engelse volk, waarop in alle toespraken van deze dag is gezinspeeld.

De Engelse meisjes van het Trainings Corps for Girls, die onder commando van haar vrouwelijken generaal naar de historische plaats waren getogen, raakten in het gedrang en het heerlegertje van persfotografen en journalisten, die geen moment der plechtigheid voor hun lezers wilden missen, kwam hoe langer hoe hoger op de treden van het monument.

Toen aan deze vrouwelijke gasten van overzee bijna alle zicht ontnomen was, namen Nederlandse jongens hun vrouwelijke wapenbroeders op de schouders zodat zij toch nog een blik op onze Landsvrouwe konden werpen.

Zo hadden deze keurig geformde jongedames een betere plaats dan de talrijke persmensen die hun oude strijd tegen de onverbeterlijke agenten van de Gemeente voerden. Mannen der British Foto News, van de grote Engelse bladen, de radiostaf van de B.B.C. met hun Nederlandse collega's de gemeenschappelijke vreedzame strijd om „beste

CURAÇAO

NAAR DE WEST.

Donderdag, 26 September vertrok de „Stuyvesant" uit Nederland met de volgende passagiers aan boord:

A. C. J. M. Alberga*); Mevr. Alberga*); E. S. V. Antonia; Zr. M. P. van der Ark; J. M. Asencio; Zr. M. W. Barendse*); A. G. van den Bergh; E. H. G. J. M. Berkenveld; C. R. Bernabela; Zr. M. M. Boddeke*); H. van Boheemen*); Zr. A. M. J. J. Bom*); Mevr. A. J. M. A. Brandt—v.d. Smah en drie kinderen; J. Brevet; G. Boersma; Mevr. R. M. J. E. Brouerius van Nidek—Smits en één kind; R. de Bije*); Mej. E. C. de Bije*) Mevr. A. H. Chin A Pauw en twee kinderen*); P. M. Coffie; V. E. Coffie; E. E. Confesor; B. P. van Dijk Blok; Mevr. L. J. Eikelenboom—Schippers en twee kinderen; B. van Eldik*); Mevr. Van Eldik*) Jhr. B. Elias; Mevr. Elias; J. M. L. Ellis; Mevr. Ellis; Pater J. van den Elsen O.P.; Zr. M. H. van Gils*); G. V. B. Gribaldi; P. Graf; Mevr. Graf; W. C. Grovell; E. P. Hato; J. Hemrika; D. W. Heyliger; F. A. Jansen; M. S. Jansen; Zr. H. A. M. de Jong*); W. de Jong; M. S. Juliana; P. Karis; E. L. van Ketel; K. Keijzer; Mevr. Keijzer; Pater C.J.M. de Klerk C.ss.R.*); G. Kok en één kind; Zr. J. M. Kolkman*); W. L. Koops; Mevr. J. M. de Kraker en drie kinderen*); J. Laatsch; Zr. A. S. van de Leemkolk; A. Mackenzie; Mevr. R. H. P. Maters—Vekemans en één kind; P. B. Matrona; K. Meerkamp van Embden*); R. C. Mercera; Mevr. M. A. van der Meulen—v.d. Schaft; Mevr. W. C. Moll—Verkerk en vier kinderen; E. C. Nepomuceno; Zr. A. G. van Nes*); J. W. Olthoff; Mevr. C. A. A. M. ten Pas en één kind*); J. A. Pietersz; U. Postma; Mej. A. M. C. A. Ramaekers; J. Th. Remmé; Mevr. Remmé en twee kinderen; A. P. M. Rigter; G. E. Rosario; W. J. M. A. van Rorberg; D. J. Ruyter... Mevr. Ruyter; L. Rijnsaardt; Mevr. Rijnsaardt; D. Schlichte Bergen; Mevr. Schlichte Bergen; H. Schols*); Mevr. J. M. van der Sman—Scholte; Mej. E. J. Smeets; S. Smit; W. J. Smit; W. G. H. C. J. Smit*); Mevr. Smit en één kind*); Zr. M. E. Sparla*); D. Speksnijder; Mevr. Van Spijker en één kind; G. van Spijker; Mevr. Van Spijker en drie kinderen; M. T. G. Steenhuisen; Mevr. Steenhuisen en zes kinderen; A. Steenmeyer; J. H. Thijs; Mej. J. H. L. Tjin*); Mevr. D. A. Trayanova; T. Tonckens*); Ir. W. L. Utermark*); Zr. M. M. Vendel; Mevr. J. Verschoor—Rehorst en één kind; Dr. D. R. de Vletter*); E. Th. Vlinder; C. Voerman*); Mevr. Voerman*); H. J. de Vries*); Mej. G. M. de Vies*); G. E. Wensing; W. J. Westerink; J. M. A. Wijnaendts van Resandt en één kind*); G. Dijs, m., vr. en vijf kinderen; J. Hoogendoorn en echtgenote; H. v. Hoorn; A. J. M. Judell; M. H. Wijfje—Williams.

*) Naar Paramaribo.

SCHEEPSBERICHTEN.

5 October.

Evelyn naar Bonaire; Aldebaran naar Barranquilla; Samthar naar Londen.

6 October.

Port Alma van Londen; Gordias van Maracaibo; Torari van Cristobal; Empire Tavoy van Cristobal; Port Alma naar Cristobal; Torari naar Londen.

7 October.

Empire Tavoy naar Engeland; Kent van Cristobal.

AMBTENARENRECHT.

Commissie voor overleg ingesteld.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft getekend de beschikking krachtens welke een commissie voor georganiseerd overleg in ambtenarenzaken is tot stand gekomen. De beschikking treedt onmiddellijk in werking (RPD).

DE MIS VOOR DE ZEELIEDEN.

Gstermorgen werd in de procathedrale kerk St. Anna een plechtige hoogmis opgedragen voor de leden en medewerkers van het Apostolaat ter Zee zomede voor de zeevarenden. Pater Augustinus van der Meer O.P. droeg het H. Misoffer op en richtte ook een kort woord tot de velen die de kerk vulden. Zijne Excellentie Gouverneur Pieter A. Kasteel was aanwezig met zijn adjudant, voorts leden van het Apostolaat en vele zeelieden, waaronder ook van het in de haven vertoevend Engels fregat „Pad Stow Bay".

Na de H. Mis begaven velen zich naar het R.K. Zeemanshuis aan de De Rouvilleweg.

Er hadden zich een honderdtal personen verzameld waaronder vertegenwoordigers van verschillende scheepvaatmaatschappijen, de C.P.I.M., het Algemeen Militair Commando enz.

Pater van der Meer sprak de aanwezigen toe en de Landvoogd nam ook het woord om het werk van het Apostolaat ter Zee te prijzen en de belangrijke taak der Zeelieden in het licht te stellen. Geruime tijd bleef men in gezellige spheer bijeen.

VERNEDERLANDSING OP PIETERMAAI.

Voortaan zal in de kerk van de H. Rozenkrans op Pietermaai tweemaal per maand in het Nederlands worden gepreekt onder de Hoogmis. Deze maand — October — op 13 en 27 October, de 2e en de 4e Zondag der maand dus, maar verder is het steeds de 1e en de 3e Zondag van elke maand, te beginnen in November. Voor de Nederlands sprekende katholieken is dit zeker een groot gerief, want tot nu toe had men aan de Punda-zijde nimmer een Nederlandse preek.

Vliegtuigramp in Apeldoorn

4 Kinderen en Piloot gedood

13.000 Huizen in 9 maanden gebouwd

Schermerhorn noemt de „Idonesische republiek" een realiteit

MILITAIR VLIEGTUIG STORT NEER.

Een Nederlands militair vliegtuig is in Apeldoorn op een school terecht gekomen zette het gebouw in vlammen, doodde een aantal kinderen, terwijl de rest met brandende kleren wegrende. Men neemt voorlopig aan, dat vier kinderen gedood zijn en velen ernstig gewond. De brand brak uit in de gymnastiekzaal, waar ongeveer 25 kinderen bezig waren.

Ook de vlieger van het toestel kwam om. Verder zat er niemand in het vliegtuig (Appeldoorn, (AP), 7.10).

De piloot vloog laag omdat zijn ouderlijk huis dichtbij stond. Zijn moeder, die van zijn komst wist, stond te kijken en stierf op slag van een hartaanval, toen zij het ongeluk zag gebeuren.

Ooggetuigen verhalen hoe de vlieger, Max Christern, kunstvluchten maakte waarbij de linkervleugel het schooldak raakte. De benzinetank viel toen in het gymnastieklokaal en otnplofte met bovenvermeld noodlottig gevolg. De toestand der getroffenen, waaronder de gymnastiekleraar, is critiek (Apeldoorn, (AP). 7.10).

10.000 TON PEPER.

Volgens een Nigris-rapport ligt te Banka 10.000 ton peper gereed voor een waarde van 10 millioen gulden. Chinezen en Indonesiërs doen hun uiterste best in de peper-cultuur (Batavia, Aneta).

POLITIEKE REALITEIT.

Prof Ir. Willem Schermerhorn verklaarde op een perconferentie dat de primaire taak van de Commissie Generaal is een oplossing te vinden tussen Nederland en de Indonesische Republiek. Hoewel de republiek juridisch niet bestaat is zij een politieke realiteit, die niet ontkend kan worden (Pangkalpinang, Aneta).

13.000 HUIZEN GEBOUWD.

Sedert 1 Januari zijn in Nederland meer dan 13.000 huizen gebouwd en men verwacht dat er nog 3000 meer gebouwd zullen worden vóór het einde van dit jaar. Volgend jaar moeten 20.000 huizen worden gebouwd terwijl in de grote door de oorlog getroffen steden een aantal op voorhand gemaakte huizen zullen worden gemonteerd (Den Haag, Aneta).

OLIE-VERTEGENWOORDIGERS MAKEN RONDREIS.

Antara deelt mede, dat vier vertegenwoordigers van Noordamerikaanse en Nederlandse oliemaatschappijen, die bronnen in Nederlands Indië hebben een rondreis maken onder leiding van Dr. Adinegoro van de Republikeinse voorlichtingsdienst in Sumatra. Vastgesteld werd dat de Indonesiërs gedurende zes maanden de bronnen hebben geëxploiteerd, maar met geringe resultaten (Batavia, Aneta).

50 LIJKEN.

In een massagraf bij Lembang, 12 km. ten Noorden van Batavia zijn de lijken gevonden van vijftig mensen, die, naar de ligging te oordelen, na gedood te zijn op elkaar werden geworpen. Ook vond men bij Bandoeng de stoffelijke overblijfselen van een geheel gezin, waarvan allen onthoofd werden op 12 December door de leden van de extremistische jeugdbeweging (Aneta).

BEURSBERICHTEN.

Vrijdag bleef de beurs stevig: alle aandelen liepen 2 punten omhoog, behalve bankaandelen. De Hollandse Bank Unie daalde weer 1 punt, Nederlandse Kabels steeg 8 punten, Unielever 5½, AKU 3¼ en de Shell 2 punten (Amsterdam, Aneta).

SOLDATEN SMOKKELEN.

De Nederlandse politie heeft vijf soldaten aangehouden die militaire vrachtauto's gebruikten om aan de Nederlands Belgische grens smokkelhandel te drijven. Zij hadden de smokkelwaar verborgen onder kisten munitie, waar met grote letters op stond: Gevaarlijk. Een der soldaten bekende, dat zij op één tocht 3300 pond tabak, 30.000 sigaretten en verder koffie, textiel en andere artikelen met een totale waarde van 6.000 dollar over de grens brachten (Den Haag, Aneta).

TOT DE ORDE GEROEPEN.

Dr. H. J. van Mook heeft Donderdag een Arabische gedelegeerde op de conferentie van minderheidsgroepen tot de orde moeten roepen, toen hij de Nederlandse Regering aanviel, na eerst zijn sympathie te hebben betuigd met de vrijheidsstrijd van de Indonesiërs (Pangkalpinang, Aneta).

GUNSTIGE INDRUK.

Een gezelschap bestaande uit zes Nederlands Indische ambtenaren en economische experts verklaarde bij terugkeer van een bezoek van 5 dagen aan de binnenlanden van Java, dat het een gunstige indruk ontvangen had.

Dr. P. J. Koets, hoofd van het cabinet van den wnd. gouverneurgeneraal Dr. H. J. van Mook, die leider van dit gezelschap was, bracht een mondeling rapport uit aan de leden van de Commissie-Generaal en zal daarna een schriftelijk rapport naar Den Haag zenden.

Dr. Koets vertelde den correspondenten dat, in het gebied dat men bezocht orde heerst en er bewijs is dat een gemeenschap gevormd wordt. Natuurlijk heeft deze gemeenschap nog zeer vele dingen nodig, maar alles ontwikkelt zich defenitief in de goede richting.

Dr. Koets verklaarde, dat hij de indruk had gekregen dat het merendeel van de Indonesiërs, voor zover zij een mening over politieke zaken konden vormen, achter de Republikeinse beweging staan, maar hij betwijfelde dat de bevolking van Java gereed is voor autonomie. Zij zijn daar zeker niet toe in staat op het ogenblik, verklaarde hij, aangezien zij niet over het nodige aantal experts en geschoold personeel beschikken. Vooral op financieel gebied. Het is echter mogelijk dat er aan dit tekort na een zekere tijd voldaan zal worden. Toen men hem vroeg of zijn bezoek bij hem de indruk had achtergelaten dat hij een democratische gemeenschap bezocht had antwoordde Dr. Koets dat hij een merkbare ontwikkeling in de democratische richting waargenomen had, maar dat hij terzelfdertijd het gevoel had dat „iemand die op de hoek van een straat zijn verschil van mening met de republiek zou verkondigen, zich aan gevaar zou bloot stellen."

NEDERLAND EIST $ 35.000.000 VAN ROEMENIË.

Op de Parijse Conferentie heeft de Nederlandse afgevaardigde Van Troostenburgh de Bruyn verzocht een eis van, naar schatting, $ 35.000.000 tegen Roemenië, ingebracht wegens schade, welke door Nederlandse activa gedurende de oorlog geleden is, te overwegen.

Instemmend met het oorspronkelijke Noordamerikaanse voorstel voor volledige compensatie, verklaarde de Nederlandse afgevaardigde aan de commissie, dat er tenminste 35 millioen dollar nodig zouden zijn om de Nederlandse activa in Roemenië weer op peil te brengen — activa, welke Nederland volgens dezen afgevaardigde dringend nodig had als hulp voor de eigen heropbouw.

Van Troostenburgh de Bruyn vroeg deze som niet als herstelbetaling, doch als compensatie, opdat de activa tot het vooroorlogs peil teruggebracht konden worden.

In de politieke commissie voor Italië werd een door België en Nederland gezamenlijk ingediend voorstel aanvaard om de onlangs tussen Oostenrijk en Italië gesloten overeenkomst, ter waarborging van de gelijkheid van rechten van de Italianen met de Duits sprekende bevolking van Zuid-Tirol, in het Italiaanse vredesverdrag op te nemen. Deze aanvaarding geschiedde met 13 tegen 6 stemmen. De Slavische staten stemden tegen, omdat zij deze quaestie louter een aangelegenheid tussen twee voormalige vijandelijke staten achtten, welke niets met het vredesverdrag uitstaande had.

VAN VREDENBURGH IN DEN HAAG.

Jhr. H. F. L. K. van Vredenburgh, kanselier van de Nederlandse Ambassade in Washington, is Woensdag in Den Haag aangekomen om zich te belasten met het politiek departement van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. (Den Haag, Aneta).

„HUIZE KATWIJK" NAAR ZEIST VERPLAATST.

In de onmiddellijke nabijheid van het station Driebergen, nog in de gemeente Zeist, ligt een schitterend buitengoed, een fraaie ruime villa met koetshuis en stallen, omgeven door een uitgestrekt park met lommerrijk geboomte en een vriendelijke vijver. Het is Huize „de Breul", waar in de oorlogsjaren generaal Christiansen zijn residentie had en dat later door de Canadezen werd bewoond.

Na vele omzwervingen en na voor de zevende maal verhuisd te zijn, zal „Katwijk" het college van de paters Jezuïeten, hier zijn definitief onderdak krijgen.

PROCESVERBAAL TEGEN MUZIEKCORPS.

Wij lezen in „De Nieuwe Dag":

Weinigen zullen het incidentje bemerkt hebben, dat tijdens de voetbalwedstrijd Feyenoord — Curaçao zich buiten de krijtlijnen afspeelde. Het harmoniecorps S.H.V., dat zo kranig het volkslied had gespeeld en tijdens de rust pittige marsen liet horen, speelde blijkbaar „clandestien" en kreeg op last van hoger hand een proces verbaal van een rijksrechercheur uit Den Haag. Bedoeld muziekgezelschap was nl. wegens zijn optreden tijdens de oorlog voor enige tijd het spelen verboden. Naar het schijnt wil men nu een rechterlijke beslissing uitlokken om aan dit negeren van het verbod een einde te maken.

IN 59 DAGEN OVER DE OCEAAN GEZEILD.

Enige maanden geleden koos de Zwitserse zeiler Hans von Meiss met zijn zeilboot „Speranza" van Engeland uit zee. De „Speranza" voerde Von Meiss naar Casablanca. Van hieruit ondernam de 35-jarige zeiler de reis over de Atlantische Oceaan. Op 31 Juli maakte hij een goedgeslaagde landing op Fisher Islands bij New York. In 59 dagen had Von Meiss de Oceaan overgestoken. De boot had een inhoud van 9 ton en een lengte van 12 meter.

Gisteren overleed tot onze diepe droefheid onze innig geliefde echtgenoot, vader, broer en schoonvader

Pierre Bernardino Zefrin

in den ouderdom van 64 jaren.

Begrafenis heden 4.30 n.m. R.K. Kerkhof Berg Altena.

Sterfhuis: Monteverde 44.

Familie Zefrin.
„ Wederfoort.
„ Cuales.

Engelands kolenproductie blijft zorgelijk

Mijnwerkers vragen steviger kost

De secretaris-generaal van de Engelse mijnwerkersvakbond heeft in een boodschap aan het congres der vakbonden er voor gewaarschuwd, dat de Engelse steenkoolpositie steeds ongunstiger zal worden indien de mijnwerkers niet meer te eten krijgen, voornamelijk meer vlees en vetten.

Hij noemde indrukwekkende cijfers. „Als we dit jaar de opbrengst niet op peil weten te houden, dan zal er aan het einde van het jaar een tekort zijn van tien millioen ton steenkool, en dit zal er toe leiden, dat twee millioen man in de andere industrieën zonder werk zullen komen, omdat hun bedrijven niet zullen kunnen doordraaien door gebrek aan brandstof."

Er werken op het ogenblik in de Britse mijnen 700.000 mijnwerkers, mannen en jongens, en men zal dit aantal slechts kunnen opvoeren, aldus de secretarisgeneraal, als de arbeids- en levensvoorwaarden verbeteren. En dit slaat in de eerste plaats op voedsel.

De Minister voor brandstof en energie, Shinwell, heeft ondertussen op duidelijke wijze op een bijeenkomst van mijnwerkers in Durham gezegd, dat er in Engeland geen distributie van electriciteit zal komen. Hij dementeerde daarmede de berichten in de conservatieve pers, die hier sedert enige dagen op zinspeelden. De Minister noemde deze campagne „gemeen" en riep uit, dat er een dag zal komen, dat hij met deze „critici" het geduld zal verliezen.

De stroom gaat dus nog niet „op de bon", doch zeker is daarentegen, dat de industrie en de burgerij minder steenkool zullen krijgen en we het hier van de winter, evenals verleden jaar, nog wel eens wat keren zullen beleven, dat op de „drukke" uren van de dag, gas en electriciteit zwakker worden.

Dat de kolenvoorraad regelmatig mindert, heeft ten dele een goede oorzaak: de zeer verhoogde activiteit in de industrie, waarin exportgoederen worden vervaardigd. Regelmatig kan men in de kranten lezen, hoe het er met de export — een levensbelang voor Engeland — voor staat. Grote aantallen auto's worden uitgevoerd en er worden meer radiotoestellen naar het buitenland — hoofdzakelijk de Dominions — gezonden dan ooit te voren.

Laatste nieuws

BURGERWACHTERS ALS PLICHTSBETRACHTERS.

Premier Thaldaris van Hellas heeft in het weekblad Anexartissisia te Athene een stuk geschreven, waarin hij burgerwacht aankondigt om de wetteloosheid tegen te gaan. De burgerwachters zullen practisch militairen worden, maar zij kunnen in hun woonplaats blijven en treden alleen in actie, als er gevaar dreigt bij hun plaats.

JODEN INSTEMMEND, ARABIEREN NIET.

In Jeruzalem werd Trumans voorstel om 100.000 Joden in Palestina toe te laten in Joodse kringen met instemming ontvangen (Jeruzalem, (AP) 6.10).

De Irakese premier heeft een beroep op alle Arabische staten gedaan om zich tegen Trumans plannen te verzetten (Bagdad, (AP) 6.10).

FASCISTEN IN VENETIE JULIA.

Fascisten hebben onder het geroep van „Duce, Duce, Duce" een pro-Joegoslavische betoging met stenen en rookbommen uiteen gedreven. De betoging stond onder bescherming van Noordamerikaanse en Britse militaire politie en plaatselijke burgerpolitie. De betoging was een onderdeel van een communistisch feest in verband met de wijnoogst. Het was de eerste betoging na het verbod om betogingen te houden (Gorizia (AP) 6.10).

DE VREDES-CONFERENTIE.

Een nieuwe procedure werd ingesteld om op te schieten. Elke afvaardiging mag maar een half uur spreken over de vijf verdragen met. Bij stemmingen zal men zijn stem ook niet meer mogen toelichten. Men overweegt een Frans voorstel om 24 uur per etmaal te vergaderen, maar of de vijf voorzitters dan voldoende zijn, weet men nog niet. Het zou een zitting van 200 uren worden (Parijs, (AP) 6.10).

ARUBA

„THE FISK JUBILEE SINGERS" NAAR ARUBA.

Het Bestuur van de Arubaanse Kunstkring schrijft ons:

Wie in Europa enigszins op de hoogte was van het concert-agenda heeft ongetwijfeld gehoord van deze beroemde groep negerzangers die naast het wereld vermaarde Don Kozakkenkoor en de „Wiener-Saengerknaben" een eerste plaats hebben weten te verwerven onder de koorzangers.

Ontstaan in het jaar 1865, nog in slavernij, vormt de tegenwoordige groep de 3e generatie van de oorspronkelijke. In 1873 reisde deze groep naar Europa, waar ze met hun prachtige typische negro-spirituals grote successen behaalden. Ze traden op voor Koningin Victoria, de Koning en Koningin van Nederland, Gladstone en andere toentertijd bekende personen.

Momenteel staat de groep onder leiding van Mevrouw James A. Myers. In vrijwel alle Noordamerikaanse en Europese steden hebben zij zich laten horen. Beroemde musici als Maurice Ravel hebben zeer waarderende critieken over hun concerten geschreven.

Het is de Arubaanse Kunstkring gelukt „The Fisk Jubilee Singers" voor een enkel concert op Aruba te engageren. Dit concert zal vermoedelijk plaats hebben in de eerste week van November.

Zoals reeds eerder vermeld zal de mooie collectie Nederlandse schilderijen, die kortgeleden op Aruba aankwamen, midden October geëxposeerd worden in de grote zaal van het gebouw van de Sociedad Bolivariana. Na de zeer geslaagde tentoonstelling van Ds. Alers dus thans een tweede expositie, maar van geheel andere aard.

Wij ontvingen kort geleden uit Nederland levensbeschrijvingen van de meeste der exposerende schilders. Velen hebben hun vorming behalve op Nederlandse academies, te danken aan buitenlandse instituten voor schilderen beeldhouwkunst, vooral te Brussel en Parijs. Zij namen verschillende malen deel aan de meest bekende tentoonstellingen in binnen- buitenland. Het Rijksmuseum te Amsterdam kocht werken aan; Hare Majesteit Koningin Wilhelmina heeft een schilderstuk van F. Giltay gekocht, hetwelk zich nu in het paleis Het Loo bevindt. Van dezen schilder zijn vier werken in de Arubaanse collectie.

Aruba wacht een zeer speciaal kunstgenot. Zowel de schilderijen-tentoonstelling in October als het concert in November worden iets bizonders!

ARUBA'S WONINGNOOD

Eugene F. Lo schrijft ons uit Essoville:

Het is een overbekend feit, dat men hier nogal gemakkelijk werk doch zeer moeilijk een huis vindt. Er zijn mensen, die reeds jaren vergeefs naar een woning zoeken.

De Lago, de grootste en financieel sterkste onderneming op ons eiland, die mensenmateriaal nodig heeft om het bedrijf gaande te houden, bouwde uit zakelijk oogpunt (misschien ook humanitaire redenen) zijn Lago Heights, waar honderden getrouwden in de bungalows en een groter aantal vrijgezellen in de Bachelors Quarters een woning vinden. Verder heeft de Lago zijn Labor Camp, waar ook een groot aantal van zijn arbeiders wonen.

Dit alles voor zijn gekleurde arbeiders of plaatselijk aangenomen.

De niet plaatselijk aangenomen hebben het voorrecht te wonen in „the Lago Colony".

De Home Building Foundation, enigszins geassocieerd met de Lago, of beter gezegd met Lago's financieel sterkere, stampte uit de Cactus „Esso-ville", een woning complex van 76 gebouwen. Deze huizen zijn of zullen door een huurkoop transactie over enkele jaren het eigendom worden van de bewoners.

Het Curaçaose Gouvernement dat niet achter wilde blijven, bouwde uit een gedeelte van het geld, dat het vergareeg door een 2½% obligatie-lening een aantal arbeiders woningen in Oranjestad en Sint Nicolaas.

Het spreekt vanzelf, dat vele aanvragers moesten worden teleurgesteld, aangezien er meer aanvragen dan woningen waren.

Het schijnt dat de financieel zwakkeren in aanmerking voor deze huizen zijn gekomen wat is toe te juichen, toch geloven wij, dat er velen zijn, die financieel minder zwak, ook in aanmerking hiervoor mochten komen, aangezien deze laatsten vrijwel ongenegen zijn een huur te betalen zelfs boven hun financiële draagkracht.

De reeds genoemde Home Building Foundation is thans bezig een ander woningcomplex te bouwen, dat wij gaarne President Franklin Delano Roosevelt Avenue of F.D.R. Avenue gedoopt zagen.

Deze deze naam te geven aan dit complex van gebouwen wordt een groot staatsman geëerd.

„Freedom from Want" is een van zijn vier vrijheden, en wat heeft een mens meer nodig dan een dak boven zijn hoofd.

Curaçao zal dezen staatsman eren in zijn Roosevelt House [en Franklin D. Roosevelt weg — Red.].

Deze huizen zullen door de reeds gemelde overeenkomst over enkele jaren het eigendom kunnen worden van sommige Lago Arbeiders.

De Aruba Bank met haar 6% hypotheekrente zal bij deze overeenkomst niet slecht varen.

Naast de Lago en het Gouvernement zien wij ook particulieren die huizen als paddestoelen uit de rots doen verschijnen. Velen bouwen zich een woning onder dikwijls zeer moeilijke omstandigheden en om aldus vrij te zijn van de zware druk, die de huishuur hun oplegt, om met vrouw en kinderen rustig te wonen, doch ook velen beleggen hun geld in huizen, hetgeen geen onvoordelige belegging is.

Het spreekt vanzelf, dat waar de woningnood groot is, de huur niet laag zal zijn, vooral als men in aanmerking neemt, dat de arbeidlonen en materiaal duur zijn.

Toch moet ons van het hart, dat vele huiseigenaren misbruik maken van deze noodtoestand en een prijs vragen, die niet gerechtvaardigd is, doch die wordt betaald aangezien men niet onder de blote hemel kan slapen.

Wanneer wij de fabelachtige huurprijs horen van sommige huizen, dan rijst er twijfel aan het bestaan van een huurwaarde-commissie.

Weer halen sommige huiseigenaars de treurige moed vandaan hun huurders te zeggen, dat eventuele reparaties en schilderen voor rekening van de laatste komen!

Wanneer in Nederland volgens schatting over 10 à 15 jaren het aantal woningen op vóór-oorlogs peil zal komen te staan dus de vraag naar woningen gedekt zal zijn, dan geloven wij dat Aruba met zijn natuurlijke en kunstmatige bevolkingsaanwas een zeker even groot aantal jaren nodig zal hebben om de groeiende vraag naar huizen enigszins te dekken.

Betekent het dat gedurende deze 10 à 15 jaren bouwperiode de huurders aan de willekeur van deze op woekerwinst bejaagde huiseigenaars zijn overgelaten, of zal een afdoend werkende huurwaarde-commissie hier regelend optreden?

Ook hier worden de inflatiekiemen met kwistige hand uitgeworpen.

BRITS CONSUL GEEFT COCKTAIL-PARTIJ.

Zaterdagavond heeft de Britse Consul, de heer Sidney H. G. Head, in het Piscaderabaai Hotel een cocktail-partij gegeven ter ere van den commandant en officieren van het bezoekende Britse fregat „Pad Stow Bay".

Zijne Excellentie de Gouverneur was daarbij vertegenwoordigd door zijn adjudant Kapitein Emile C.J.M. van de Laarschot.

MOEDERSCHAPSCURSUS TEN EINDE.

Gisteren is de derde moederschapscursus, welke georganiseerd werd door het Wit Gele Kruis, ten einde gekomen. Dertien dames slaagden voor het examen.

De Vicaris, Pater Constant Galle O.P., reikte de diploma's met een gelukwens uit aan de geslaagden, nadat Pastoor Henricus C. Penninx O.P., geestelijk adviseur van het Wit Gele Kruis, een kort inleidingswoord had gesproken. Aanwezig waren ook de leraren van de cursus Pastoor Clemens van der Looy O.P. en Dr. Chris Josef H. Engels. De Secretaris van het Wit Gele Kruis, Frater Maria Hipolitus, was eveneens aanwezig.

Hier zijn de namen der geslaagde dames: Amelia Ashong, Amifa Hernandez, Lolita van Ommeren, Berta Laker, Angela Simon, Norma Zoetrum, Jeanne Nicasia, Lourdes Asjes, Maria Rijnschot, Velma Vinck, Olga Streedels, Violetta Blume en Abigail Marten.

VERKEERSONGEVALLEN.

Werd op de oprit van de burg „Koningin Emma der Nederlanden" een meisje door een wielrijder aangereden, waarbij het meisje licht aan het hoofd werd gewond. Het meisje wilde het trottoir verlaten om de rijweg over te steken, doch lette hierbij niet op het verkeer, komende van de brug.

Vond op de weg naar Caracasbaai, ter hoogte van de Politiewacht Dominguito, een lichte aanrijding plaats tussen een personenauto en een autobus, waarbij beide auto's werden beschadigd. De bestuurder van de personenauto verklaarde verblind te zijn geworden, door het licht van de aankomende autobus.

Had een lichte aanrijding plaats op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van Cas Chiquito, tussen een huurauto en een personenauto, waarbij beide vervoermiddelen werden beschadigd. De bestuurder van de personenauto, die onder toezicht leerde autorijden, verleende de van rechts komende huurauto geen voorrang.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van de Melk Centrale, tegenover Groot Kwartier, tussen een personenauto en een motorrijwiel. Van de personenauto werden beide linkerspatschermen beschadigd. De motorrijder wilde de personenauto voorbij rijden, terwijl deze een bocht naar links maakt.

Reed een motorvrachtrijtuig op het CPIM-terrein, ter hoogte van het Suriname-kamp, tegen een lichtpaal, waardoor de auto aan de voorzijde ernstig werd beschadigd en de paal werd verbogen. De bestuurder van het motorvrachtrijtuig, die onder de invloed van alcoholhoudende drank verkeerde, verklaarde verblind te zijn geworden door een tegenligger.

Had een verkeersongeval plaats op de hoek Laufferstraat en Piscaderaweg tussen een personenauto en een dienstauto, waarbij de personenauto omsloeg. Beide auto's werden beschadigd. Geen persoonlijke ongelukken. De bestuurder van de personenauto verleende de van rechts komende dienstauto geen voorrang.

Had een lichte aanrijding plaats op de Ruyterkade tussen een tweetal personenauto's, waarbij een der auto's zeer licht aan het rechterachterspatscherm werd beschadigd. De bestuurder van de ene personenauto passeerde de andere stilstaande personenauto te dicht.

Werd bij de Verkeersafdeling gemeld, dat een Noordamerikaanse legervrachtwagen beide verkeerszuilen, welke geplaatst zijn op de vluchtheuvel op de uitmonding van de weg naar Hato op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, had omvergereden. Een onderzoek wordt ingesteld.

Had een lichte aanrijding plaats op de Berg Altena, tussen een personenauto en een motorrijwiel, waarbij beide vervoermiddelen licht werden beschadigd, terwijl de motorrijder verschillende schaafwonden had opgelopen. De bestuurder van de personenauto wilde de motorrijder passeren op hetzelfde moment, dat deze links-af wilde rijden.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Berg Altena, ter hoogte van restaurant „Saab", tussen een personenauto en een autobus, waarbij de autobus lichte schade bekwam. De bestuurder van de autobus wilde tussen twee auto's doorrijden, doch de tusseinruimte tussen deze auto's was te klein met het gevolg dat de rechterzijde van de bus in aanrijding kwam met de voorbumper van de personenauto.

Reed de bestuurder van een motorvrachtrijtuig tegen de omrastering van perceel Juicio 303, waardoor zowel de omrastering als de auto werden beschadigd. Doordat een kind plotseling de rijweg overstak moest de bestuurder van het motorvrachtrijtuig sterk naar rechts sturen om het kind te ontwijken en reed daarbij tegen de omrastering aan.

Deed de eigenaar van een personenauto aangifte, dat zijn auto welke voor zijn woning op Salinja stond geparkeerd, door een onbekend gebleven auto was aangereden.

Had een ernstig verkeersongeval plaats op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van Seroe Macoco, tussen een autobus en een voetganger, die met een rijwiel aan de hand voortliep over genoemde weg. Hij werd door de linkervoorzijde van de autobus aangereden en tegen de grond geworpen. Het slachtoffer is in zorgwekkende toestand overgebracht naar het Elisabethshospitaal en aldaar ter verpleging opgenomen. De voetganger stak voor de autobus, van-achter een uit tegenovergestelde richting komende auto, van links naar rechts, hardlopende de rijweg over en liep daarbij tegen de linkervoorzijde van de bus.

Vond op de Eyck van Voorthuizenweg ter hoogte van de W. I. Compagniestraat een verkeersongeval plaats met een personenauto, die naar links de rijweg afreed en in de struiken terecht kwam. De bestuurder van de personenauto, die niet in het bezit was van een rijbewijs, moest uithalen voor een autobus, die de W. I. Compagniestraat kwam uitrijden en geraakte naar links van de rijweg af.

Vond op het C.P.I.M.-terrein, op de weg leidende naar het Suriname-dorp, te Suffisant een verkeersongeval plaats, waarbij een pick-up werd beschadigd. De pick-up werd vrij ernstig beschadigd. Een der inzittenden is ter observatie naar het Sanatorium overgebracht. Oorzaak: Vermoedelijk te grote snelheid in een bocht naar links, waarbij de pick-up naar rechts omsloeg.

Had een ernstig verkeersongeval plaats op de Weg naar Westpunt, ter hoogte van Julianadorp, tussen een motorvrachtrijtuig en een personenauto, waarbij beide auto's vrij ernstig werden beschadigd. De bestuurder van de personenauto brak hierbij zijn linkerarm en is ter verpleging overgebracht naar het Sint Elisabethshospitaal. De bestuurder van de personenauto reed niet geheel rechts van de rijweg.

Ancient Christian Writers, the works of the Fathers in translation.

Dit is een nieuwe reeks, welke door The Newman Bookshop te Westminster, Maryland, begonnen is en de kerkvaders in Engelse vertaling gaat uitgeven. De reeks staat onder leiding van Dr. Joh. Quasten en Dr. Jos. C. Plumpe, beiden van de R.K. Universiteit te Washington. Het eerste deel is zojuist uitgekomen ($ 2,50) en bevat The Epistles of St. Clement of Rome and St. Ignatius of Antioch, newly translated and annotated by Dr. James A. Kleist S.J., hoogleraar in de oude talen aan de Universiteit te St. Louis, Missouri.

Het is de bedoeling naast de Griekse en Latijnse vaders ook de vaders te nemen, die in het Armeens, Arabisch, Syriac op Koptisch schreven, hetgeen zeker een uitnemende zaak is, omdat deze laatste vrijwel altoos worden verwaarloosd.

Het belang van deze reeks is niet te onderschatten. De kerkvaders betekenen de stichting en groei der kerk. Zij getuigen van de moeilijkheden in de tijd der apostelen door de jaren van vervolging tot aan de overwinning over het antieke heidendom. Als zodanig heeft dit oude getuigenis in een tijd dat Jehovah's Getuigen de wanhoop boodschappen, tot iedereen veel te zeggen.

Het ligt uiteraard buiten het kader van een dagblad een bespreking aan de brieven van St. Clemens en St. Ignatius te wijden, maar het is goed deze brieven — die wel heel wat meer zijn dan men thans onder „brieven" verstaat — te herlezen van een paus, die aan het einde van de eerste eeuw moeilijkheden had op te lossen bij een kerk veraf. Dan is daar de heilige Ignatius, wiens oosterse mystiek in conflict geraakte met de Romeinse autoriteit en die in de bres staat voor de eenheid der kerk.

Van St. Clemens bevat dit boek de brief aan de Corinthiërs met een zeer goede inleiding. Duidelijk bleek hieruit hoe in de eerste eeuw het pausdom reeds een factor was geworden, die bestond. Een factor van gezag, niet alleen van ere.

Van St. Ignatius bevat dit boek de brieven aan de Ephesiërs, de Magnesiërs, de Tralliërs, de Romeinen, de Philadelphiërs, de Smyrnaeërs en de brief aan Polycarpus.

Boeken die volgen zijn: Cyprianus, Vincentius van Lerins, Maximus Confessor, Augustinus, Gregorius de Grote en de Didaché met de Brieven van Barnabas.

LUIERS VOOR DAMES.

„De Uitkijk" beveelt voor lange, slanke en bruine dames strandpakjes aan. Dit zijn hawaiachtige creaties, die de „Uitkijk" definieert: „als een beter soort luier, die na enkele manipulaties, die er een broek van maken, tenslotte tot een fraaie knoop op de buik gewrocht wordt."

BOEK DER WILDERNIS.

De verfilming van Kiplings „Jungle Book", mag in zoverre geslaagd heten, dat de wilde dieren in het oerwoud met huiveringwekkende realiteit brullen, sluipen en moorden, dat de spanning uit het boek behouden bleef — de ijselijkste gangsterfilm bergt nauwelijks zoveel sensatie — en dat de moeilijke rol van den oerwoud-mens Mowgli (gespeeld door den hindoe-jongen Sabu) goed wordt vertolkt. Dat de bijfiguren wat al te melodramatisch zijn, verdraagt men hierbij met meer toegevendheid dan dat de kleur in het weergeven van de tropische sfeer voortdurend faalt.

Materiaal gebrek belemmert Duitslands heropbouw

In Het Parool schrijft de heer S. Tas, redacteur van dat blad, na een reis door de Britse zone van Duitsland, het volgende:

Ieder, die in Duitsland enkele weken rondgereisd heeft, zal moeten erkennen, dat zijn oordeel slechts zeer voorlopig, zeer aanvechtbaar is. Daar is dan een land, uitgestrekt en vernield als weinige, gedesorganiseerd, in zones onderverdeeld, verslagen en bezet; een land, waarmee we in oorlog zijn geweest en dat wij zeker de eerste weken niet onbevangen kunnen naderen.

Vernield als weinige — inderdaad men krijgt de indruk, dat iedere grote stad van Duitsland vernield is. Hitlers dreigement, dat hij steden van de kaart zou vlakken, schijnt bewaarheid in Duitsland zelf. Industriecentra als Bielefeld hebben veertig procent van hun huizen verloren en erger is het in het Ruhrgebied. Wupperthal is vrijwel geheel vernield, Essen grotendeels. Maar vrijwel iedere stad mist een paar wijken, vooral arbeiderswijken.

Wat het beeld zo troosteloos maakt, is, dat de ruïnes overeind staan. Men is ten slotte zo gewend aan die geblakerde gevels met hologige venstergaten, die in een afzienbare rij achter elkander staan, als coulissen, die men verzuimd heeft weg te ruimen, dat een licht beschadigd blok woningen als een verademing werkt. Dat is het vonnis door de Raf met verpletterende duidelijkheid op de Duitse aarde geschreven.

Behalve de aanblik van Wupperthal van een viaduct af gezien — een gehele stad maar nog slechts in gevels, totaal leeggebrand en zonder daken aan het oog prijsgegeven — is wellicht niets zo indrukwekkend als Münster. Men is het centrum van de stad genaderd. Hier en daar slingeren zich paadjes van een halve meter breedte tussen en over heuvels; ze vertakken zich en maken lokkende bochtjes. Maar de paadjes waren de hoofdstraten van Münster en de heuvels waren eens gothische gebouwen, die de stad beroemd gemaakt hebben.

De Domtoren staat overeind en de klok staat op tien minuten over half twaalf. Dat was het ogenblik, waarop de grote luchtaanval aanbrak. We zijn ver van de vijf minuten voor twaalf, die Hitler Engeland had aangekondigd. Op wat eens een binnenplein was en thans een gapende inham is geworden, ligt een puinhoop. Men heeft er een kruis opgericht van twee zwart geblakerde balken, onder het puin vandaan gehaald, voor de doden, die hier bedolven werden. Op de dwarsbalk staan drie woorden geschreven, die het kruis, met zijn geschroeide armen als een bezwerende noodkreet de lucht in stoot: „Gott lebet noch!"

In tegenstelling tot Keulen, dat even grondig vernield werd, maar waar het straatverkeer vrijwel de voorloopse intensiteit herkregen heeft — auto's, fietsers, voetgangers, haasten zich in onafgebroken rijen tussen de straatgewijs geordende puinhopen — is Münster een dode stad.

Nadat het provinciale bestuurscentrum naar Dusseldorf verplaatst is, heeft het nog slechts de universiteit; maar ook deze speelt zich af in vernielde gebouwen.

Ik bezocht de bibliotheek die thans, verdieping na verdieping bruikbaar wordt gemaakt. De muren zijn geblakerd, de vensters slechts gedeeltelijk van glas voorzien, maar de zoldering is dicht en houdt het regenwater, regenwater, den groten tegenstander, waarmede de Duitser in een dagelijks gevecht gewikkeld is. In een kelderverdieping staan we tot aan de enkels in het stof, vreemd stof, voor zover het oog zien kan, gemodelleerd in golfjes. Ik vraag wat het is en de bibliothecaris, half omgedraaid, antwoordt: „incunabelen en manuscripten."

Volk zonder woning.

De bevolking trekt terug naar de grote steden. Ze moet zich een bestaan verschaffen en heeft geen andere mogelijkheid. Keulen heeft bijna de helf van het vroegere aantal inwoners terug. Hamburg dito. Berlijn is alweer over de drie millioen.

Hoe wonen ze? De steden worden tot atollen: de bevolking verplaatst zich van de zwaar getroffen stadscentra naar wat er van de buitenwijken nog overeind staat. Bezoekt men een woningblok in Zehlendorf, Berlin, dan vindt men aan de trapingang de vier namen der oorspronkelijke bewoners. Op de overloop echter ziet men onder de naam van den huurder, nog drie tot vijf andere. Dat is een deel van de oplossing. Men leeft met vier of vijf families bij elkaar: een kamer per familie. En die zijn niet de ongelukkigste. Ik bezocht een der vele bunkers die tot woonruimte zijn ingericht.

In één afdeling liggen de bezittingen der bewoners bijeen, vaak niet meer dan een bundeltje of een koffer „Zweimal ausgebombt" klinkt het gelaten. Er brandt voortdurend electrisch licht en er hangt een drukkende atmosfeer. Hier slapen ze niet tien of twintig per zaal op britsen.

Vrouwen met kinderen brengt men, waar mogelijk, onder in kampen van noodwoningen, barakken van 9 meter lengte, door dekens in tweeën gedeeld. In elke helft wonen dan twee families: ieder aan een kant met in het midden een gemeenschappelijke eettafel.

Wie er toe in staat is, tracht aan de bunker of de gemeenschappelijke barak te ontkomen door zich in de puinhopen een woning in te richten. Meestal zijn zulke woningen niet meer dan slecht beschermde kampementen. Ik zag echter ook een kelder, die door den bewoner tot een complete woning gemaakt was met twee slaapkamers, een WC en een badkamer met stromend warm en koud water. Maar dit zijn hoge uitzonderingen. Natuurlijk is dit beeld niet compleet, maar het geldt voor de getroffen en voor de vlottende bevolking.

Nog steeds vloeit een stroom Duitsers van Oost naar West, ontelbare families zijn verspreid en door zones gescheiden, terwijl men vaak de adressen van elkaar niet kent. En dat alles gaat trekken, op zoek naar verwanten, naar werk of alleen maar naar een iets betere woongelegenheid. De woningnood verhoogt de nervositeit van het Duitse volk.

Hoeveel tijd zal met een opbouwplan gemoeid zijn? De minst voorzichtigen spreken al van twintig, de pessimisten van honderd jaar; den leek lijkt het een onuitvoerbare taak. Maar het is waar, men is geneigd het regeneratie-vermogen van ons economisch stelsel te onderschatten. In elk geval indien men met de wederopbouw begon, zou dit al een zekere verlichting der gemoederen teweegbrengen.

Maar men zit met de materiaalnood.

